

Foretaksnavn RÅDHUSET VINGELEN AS

Kontaktperson

Navn: Maren Sæther Narjord

Økonomisk aktivitet og kryssfinansiering

Søker utøver økonomisk aktivitet? Ja

Søker er innforstått med forutsetningene for tilskudd til foretak som driver økonomisk aktivitet: Ja

Utfyller

Navn: Maren Sæther Narjord

Mottaker: Miljødirektoratet

SØKNAD

REFERANSENR.: 24S625A5

Kunnskap som merverdi

Varighet: 01.03.2024 - 31.12.2024

Kort beskrivelse av hovedprosjektet og delprosjekter/tiltak:

1.0 Målsetting:

Vi har som mål å etablere en omfattende kunnskapsplattform, der næringen selv spiller en sentral rolle i utformingen av innholdet. Vi planlegger å utvikle et to-trinns kursløp som skal være relevant for aktørene som naturlig kan bidra til verdiskaping rundt villreinfjellet. Det første trinnet av kurset vil fokusere på generell kunnskap om villreinen, dens forhold til mennesket og forvaltning på et overordnet nivå. Vi vil også belyse de nasjonale utfordringene, spesielt knyttet til nedbygging av naturen på et generelt nivå. Det andre trinnet tar sikte på å tilpasse kunnskapen lokalt. Deltakerne vil lære om tilpasninger som er nødvendige for å hente ut ressursene og aktivt engasjere seg i turisme og forvaltning i villreinområdene. Dette trinnet vil inkludere dedikerte moduler tilpasset hvert enkelt villreinsområde.

Hovedmål: Styrke kunnskapen om villrein og villreinfjellet blant aktører i Nord- Østerdalen gjennom å utvikle en kunnskapsplattform i to nivåer som skal bidra til god besøksforvaltning, bærekraftig reiseliv og oppnå bred verdiskaping rundt villreinområdene Forollhogna, Tolga Østfjell, Sølnekletten, Rondane og Knutshø.

Delmål 1: Kursene skal bidra til økt forståelse om villreinen og dens betydning for bosetting i regionen, villreinens historie, biologi og forvaltning blir sentrale tema blant aktører i Nord- Østerdal.

Styrke kompetansen om villrein blant reiselivsaktører for å fremme bærekraftige opplevelser og lokal verdiskaping.

- Dette inkluderer å fokusere på villreinens sårbarhet, forvaltning og ansvarlig markedsføring.

Delmål 2: Samarbeid mellom ulike aktører på tvers av villreinområdene og legge til rette til økt samarbeid på tvers av villreinområdene for å øke verdiskapingen blant aktører i regionen.

Blant annet jakt er organisert på svært ulike måter i de ulike villreinområdene, og vi vil gi mulighet til at det kan utveksles erfaring mellom de ulike områdene.

2.0 Forventet resultat

Kunnskap fungerer som en merverdi i denne sammenhengen, da prosjektet ikke bare gir en dypere forståelse av villreinens betydning, men også fører til økt bevissthet blant både reiselivsaktører, lokalsamfunnet og besøkende. Gjennom riktig tilpasset informasjon, vil dette prosjektet skape et miljø der kunnskapen ikke bare er tilgjengelig, men også meningsfull og relevant for området. Dette bidrar igjen til å skape et mer bevisst forhold til villreinens habitat, forvaltningsbehov og betydningen av god besøksforvaltning og et mer bærekraftig reiseliv.

Til sammen vil disse tiltakene styrke samarbeidet mellom forvaltningen og reiselivsnæringen, samtidig som de bidrar til beskyttelse og bevaring av villrein og dens leveområder i Nord-Østerdal.

3.0 Tiltak og aktiviteter

Tiltak: Utvikle digitale tematiske kurs og digitale læringsmoduler for å øke kunnskapen om villrein blant lokale aktører. Tiltaket skal bygge på det som tidligere er utviklet og bidra til den brede verdiskapingen rundt villreinområdene i Nord-Østerdal, samtidig som det ivaretar villreinens område.

Kursinnholdet skal utvikles på bakgrunn av natur- og kulturarven og formidle kunnskap om området. Kursene er delt opp i to nivå med ulike målgrupper.

- Nivå 1: grunnleggende historie om villreinbestanden, forvaltning og føringer inn mot samisk kultur, og mot reiselivsaktører, ansvarlig markedsføring og besøksforvaltning.
- Nivå 2: Gå dypere inn på lokalkunnskap for det ulike område og forvaltning.

Aktiviteter:

Utarbeidelse av kursinnhold i en kompetanseplattform

- Utvikle kursmoduler som omfatter villrein, bærekraftig reiseliv og god besøksforvaltning.
- Involvere lokale eksperter innenfor områdene, forskere og samiske representanter for å sikre et bredt perspektiv.
- Gjennomføre workshops for å finne innhold

For workshop har vi valgt oss ut metodikk hackathon. Se vedlagt prosjektbeskrivelse for utdypende informasjon.

Metodikk appellerer både til ungdom og eldre, og gir et bredt tilfang av ideer om det som skal inn i kompetanseplattformen.

- Involvere lokale aktører/samarbeidspartnere, skole, og representanter fra naturforvaltningen

Systematisere innhold av informasjon fått gjennom hackathons, og prosjektgruppe og lage utkast til kursopplegg til digital kompetanseplattform

Overføring av erfaring til andre regioner

- Dokumentere og dele erfaringene fra prosjektet gjennom veiledningsmateriale som kan overføres til andre områder med villrein.

4.0 Gjennomføring

Vi ser for oss månedlige møter med prosjektgruppa.

Før sommeren: samle deltakere til workshops/hackathon

Etter fellesferien: Gjennomføre 2 hackathons med ulike problemstillinger.

Grovutkast til innhold i kunnskapsplattformen og videre oppfølging skal være klart innen 31.12.2024.

Beskriv samarbeidspartnere:

Skole- og utdanningsinstitusjoner: Samarbeidspartnere: Tynset studie- og høgskolesenter, Røros videregående skole og Nord Østerdal videregående skole.

Tynset studie- og høgskolesenter har et bredt kontaktnett med andre studiesenter med ulike kompetanse/fagområder. Avhengig av resultat av workshops på hvilket kunnskapsgrunnlag som skal formidles gjennom disse kursene vil vi vurdere om det er andre geografiske lokasjoner som burde involveres i utarbeidelse av de ulike moduler.

Videregående skoler i regionen vil knyttes til i gjennomføring av workshop som deltakere for å kunne få perspektiv fra yngre og fremtidige brukere. Det er primært spesielt kokkelinje og salg/service som er de aktuelle linjene og knytte til seg i dette prosjektet. Kokkelinje sitter på både et kunnskapsgrunnlag knyttet til rein som matressurs og mattradisjoner innen samisk kultur. Salg/service skal jobbe i reiseliv og næringsliv og er fremtidens brukere av denne kunnskapsplattformen. Det å involvere de både på innhold og format mener vi vil bidra til at digital plattform vil bli mer relevant både i innhold og form.

Reiselivsnæringen- og lokale matprodusenter: Vist Røros og Østerdalen er positive til et prosjekt som øker kompetansen blant reiselivsaktørene, og som kan bidra til å skape merverdi for gjestene som kommer på besøk. Det blir også viktig her å få med representanter fra det samiske miljøet.

- Fra 2023 gjorde tidligere Destinasjon Røros en strategisamling og en organisasjonell endring til Visit Røros og Østerdalen. Det betyr økt aktivitet sørover i østerdalen fra Visit-selskapet og dermed mulighetene for å jobbe med prosjekter som er relevante for hele området. Dette gjør det enklere for oss i arbeidet å få engasjert hele regionen i samarbeid med Visit Røros og Østerdalen.

- Vi kommer til å se på nytten av å samarbeide med noen lokalmatprodusenter som eksempelvis Stensaas reinsdyrslakteri og Rørosrein. I tillegg til at de er leverandører av reinskjøtt så er det kulturbærere knyttet til samisk tradisjon og rein som en råvare.

Forvaltningen: Nasjonalparkforvaltere Forollhogna nasjonalpark er positive til et prosjekt som bidrar til et sterkere samarbeid mellom forvaltning og reiseliv. Det er nylig vedtatt i stortinget at det skal bevilges penger til et besøksenter for Forollhogna nasjonalpark i Tolga kommune. Her er det forventet å ha en ansatt på plass i løpet av høsten, slik at dette vil bli en naturlig samarbeidspartner for prosjektet.

Andre:

- Nord Østerdal Utmarkstjenester
- Sameier/grunneierlag, fjellstyrer og jaktlag som selger jaktopplevelser
- Lokal frivillige lag (eksempel på dette kan være Vingelen Fjellførerlag, Forollhogna Villreinvald)
- Kunnskapsinstitusjoner som eksempelvis Rørosmuseum og Anno museum. Dette er aktører som har kompetanse innen formidling og historiefortelling kan bidra til å utvikle engasjerende kursmaterieell.

Hvem er målgruppe(r) for prosjektet, og hvilken bruk/nytte og verdiskaping ser man for seg?

Målgruppene er utformet for å sikre at kunnskapen om villrein og bærekraftig reiseliv når ut til de som er i direkte kontakt med de besøkende (nivå 1), og de med dypere lokal kunnskap og forvaltningsansvar (nivå 2).

Nivå 1: Grunnleggende kunnskap

- Reiselivsbedrifter: Engasjere lokale reiselivsbedrifter for å øke deres kunnskap om villrein, bærekraftig reiseliv og ansvarlig markedsføring.
- Aktører som er i daglig kontakt med besøkende- dem som ikke nødvendigvis anser seg selv som en reiselivsbedrift, men som er i samhandling med besøkende. Dette kan være handelsforeninger, næringsforeninger etc.
- Skoler, fortrinnsvis videregående skoler kan ha interesse av en eller flere enkeltmoduler. Vi mener sa at

spesielt salg/service og kokkelinje kan ha nytte av denne typen kunnskap.

- Lokalmatprodusenter. Det å selge lokalmat handler mye om historiefortelling. Det er derfor viktig at lokalmatprodusenter klarer å sette sine produkter inn i en større kontekst. Denne grupperingen er derfor viktige brukere av denne kunnskapsplattformen.

Nivå 2: Lokalkunnskap og forvaltning

- Guider: Styrke kompetansen til guider som opererer i eller nær tilknytning til nasjonalparken. Dette inkluderer opplæring i lokalkunnskap, historie og naturforvaltning.
- Aktørene som syr sammen, pakker ut hvor en bruker områder nært knyttet til villreinområdene
- Eks. jeger og fiskeforeninger, jaktlag, grunneiere som ønsker å selge sin jaktrett og selge som en opplevelse etc.
- Kommunalt ansatte: Eksempelvis innen kultur, næring og landbruk. Eksempelvis landbrukskontor i regionen vil kunne ha nytte av å få økt kunnskap om tema da de jobber med planverk, byggesøknader og andre felt som påvirker villreinsområdet.

Beskriv hvilken kunnskap/kompetanse som er nødvendig for å realisere hovedprosjektet og delprosjekter/tiltak:

Det er behov for kompetanse om besøksforvaltning, bærekraftig reiseliv, prosjektledelse, naturforvaltning, samisk historie og kultur. Prosjektgruppen må derfor settes sammen av representanter fra kommune, reiselivsnæringen, forvaltningen og lokalbefolkningen.

Rådhuset Vingelen AS, som er engasjert som prosjektleder i dette prosjektet, har lang prosjekt/prosesslederkompetanse. Vi har også bred og tverrfaglig kunnskap og kompetanse innen bl.a. lokalsamfunnsutvikling, stedsutvikling, natur og miljø, landbruk, reiseliv, salg og markedsføring. Rådhuset Vingelen har tidligere hatt oppdraget som koordinator for Vingelen nasjonalparklandsby (2008-2013), og bl.a. i den forbindelse vært med på å utvikle lokalsamfunnet Vingelen, Bunåva med utstilling (Forollhogna infosenter), merking og skilting av turstier i Vingelen etc.

Rvh som kunnskaps og kompetansemiljø er godt egnet til å kjøre prosess. Vi ligger sentralt plassert i forhold til 5 ulike villreinsområder og vi har gjennom ulike aktører jobbet med villrein som en ressurs for reiseliv, samhandling og næringsliv.

Beskriv prosjektets overføringsverdi og relevans for andre områder, og hvordan resultater/erfaringer vil bli formidlet:

Kunnskapen og erfaringene som opparbeides er tenkt å overføres til andre områder med villrein. Innholdet knyttet til nivå 2 må tilpasses etter de ulike geografiske områdene, men nivå 1 er tenkt å ha et generelt innhold som blant annet villreinens art og historie. Dette nivå 1 skal kunne ha samme relevans for aktører rundt Blefjell som aktører rundt villreinsområdet i Tolga Østfjell.

I dette prosjektet legger vi opp til innspill på verdiskapning på tvers av fem villreinsområder, noe som gjør at vi vil klare å få til relevant innhold som har overføringsverdi til alle villreinsområdene.

Nivå 2 må alle ha en grad av geografisk tilnærming, og det vil dermed kun være tematikk som er overførbart til andre områder i Norge, mens det konkrete innhold må opparbeides av de med lokalkunnskapen.

Vi vurderer at det faktum at vi rommer 5 ulike villreinsområder styrker dette arbeidet da villreinsområdene ofte blir jobbet mot hver for seg.

I hvilket fylke(r), villreinområde(r) og kommuner skal prosjektet gjennomføres:

Prosjektet skal involvere sentrale aktører/lokalmiljø og lokalt næringsliv med tilknytning til villreinområdene: Forollhogna, Tolga Østfjell, Sølnekletten, Rondane og Knutshø. Kommunesentrene som berøres er Holtålen kommune, Røros Kommune, Os Kommune, Tolga Kommune, Tynset kommune, Alvdal kommune, Rendalen Kommune, Folldal Kommune, Stor Elvdal Kommune.

Beskriv om og eventuelt hvordan prosjektet er forankret i en regional plan, og i så fall hvilken:

Prosjektet er i tråd med «Regional plan Forollhogna villreinområde 2013-2025». I planen er et av delmålene å «legge til rette for økt kunnskap og kompetanse om natur- og kulturverdier i området og bærekraftig bruk av ressursene. Styrke kunnskapsgrunnlaget om villreinens områdebruk og effekter av menneskelig ferdsel og inngrep. Utarbeide lokaltilpasset informasjon om villrein til brukerne av området og gjøre kunnskap om villrein mer tilgjengelig». I handlingsprogrammet står det:

- God informasjon og økt kunnskap om villrein hos hytteeiere, besøkende, skoler, fastboende og andre brukere av fjellet, samt utvikle kompetanseprogram og videreutvikle dagens skoleprosjekter i området.
- Videreutvikle «villreinen som reiselivsattraksjon» og «kulturminner, kulturhistorie og kulturlandskap som opplevelsesverdi».

Hvem eier grunnen der eventuelle fysiske tiltak skal gjøres?

Ikke utfyllt

Beskriv positive og eventuelle negative miljøvirkninger av prosjektet og tiltakene:

Positive miljøvirkninger inkluderer økt bevissthet om bærekraftig reiseliv og villreinens behov blant lokale aktører, lokalbefolkning og besøkende. Gjennom kunnskapsformidling kan prosjektet bidra til å minimere negativ påvirkning på villreinens leveområder.

Prosjektet legger ikke opp til økt antall besøk, men skal heller gi en merverdi av opplevelsen til de som allerede er kommet hit og blant lokale aktører. Det er viktig i utformingen av kursmateriellet å være bevisste på å ikke «lokke» flere inn i verneområdene, men heller påvirke atferden slik at det blir en økt bevissthet av å ta vare på områdene med villrein. Vi ser derfor ingen umiddelbare negative miljøpåvirkninger av prosjektet.

Hvem skal eie og vedlikeholde eventuelle fysiske tiltak i etterkant/hvordan skal arbeidet videreføres?

Det skal utarbeides et grovkast til innhold i kunnskapsplattformen, og hvordan dette følges opp videre vil bli en del av prosjektet som skal være klart innen 31.12.2024.

Beskriv hvordan krav om 50% egenfinansiering skal løses:

Det løses av eget arbeid fra de ulike deltakerne i prosjektet, i tillegg til dugnadstimer i forbindelse med gjennomføring av workshops.

Det er også medberegnet midler som dekkes av de berørte kommunene under "annen finansiering".

Budsjett

Kostnader	Beløp
Timer egne ansatte (180 x kr 960 per time)	172 800
Dugnadstimer frivillige (680 x kr 300 per time)	204 000

Kjøp av tjenester	50 000
Transport (kjøring)	0
Utgifter til investeringer	0
Sum kostnader	426 800

Finansiering	Beløp
Samlet kostnad	426 800
- Dugnadstimer frivillige (680 x kr 300 per time)	204 000
- Egne midler	0
- Andre offentlige tilskudd	0
- Annen finansiering	10 000
Omsøkt tilskudd	212 800

Kan tiltaket/deler av tiltaket gjennomføres med mindre tilskudd enn omsøkt? Ja

På hvilken måte?

Mindre tilskudd enn omsøkt vil føre til redusert ambisjonsnivå og tilsvarende redusert effekt. Prosjektet dekker et stort geografisk område og det er nødvendig med nok ressurser til å koordinere arbeidet og sammenfatte resultatene.

Minste tilskuddssum for gjennomføring: 200 000

Eventuelle merknader:

Ikke utfyllt

Vedlegg

 Kunnskap som merverdi_ prosjektbeskrivelse.docx (Prosjektbeskrivelse)

 Kunnskap som merverdi_ prosjektbeskrivelse.docx (Prosjektbeskrivelse)

 Maren Sæther Narjord for RÅDHUSET VINGELEN AS

Lvert 15.01.2024